

Redacția
și
Administrația
Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124
Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Biblioteca
Universității
Cluj

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160—
Pe 1/2 an „ 80—
Pe 1/4 an „ 40—
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320—
Pe 1/2 an „ 160—
Pe 1/4 an „ 80—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Suprimarea presei române

Validitatea intereselor antiromâne prin revocarea permiselor C. F. R. ale ziariștilor din nouile teritorii române.

Dl Văitoianu, ministrul comunicațiilor, luat a dispoziții, ca ziarelor săptămânale, revistelor și administrațiilor să nu li-se mai dea permise de liberă circulație pe C. F. R. sub pretext, că ar fi prea multe permise de aceste în circulație.

Dispozițiile dlui Văitoianu constituiesc cea mai mare lovitură pentru presa românească din nouile teritorii române, având în vedere, că în Transilvania de pildă nu avem decât vre-o 2—3 ziare zilnice românești, cari de asemenea se luptă cu mari greutăți materiale, făcând un adevărat apostolat pentru neamul și statul nostru.

Celelalte ziare românești sunt săptămânale, susținându-se cu mari sacrificii materiale, mai mult din dragoste de neam și idealism, iar redacțiilor lor nefiind mercantili ca ai publicațiilor de afaceri, luptă cu cele mai mari greutăți materiale pentru a le organiza și susține fiind idealisti. Suprimându-li-se însă permisele de liberă circulație pe C. F. R. aceste ziare nu s'ar mai putea avea posibilitatea să se poată administra și redacta bine, lipsindu-le posibilitatea creerii legăturilor necesare.

Dispozițiile dlui Văitoianu nu s'ar descurca decât presei neromâne, pe când presa română o forțează să se suprimă în nouile teritorii. Astfel se va vedea în cazul, că în Transilvania de pildă vor avea ziarele minoritare vre-o 2-300 permise, fiind foarte multe cotidianele, evident, susținute prin afaceri și alte subvenții necunoscute, iar ziarele române nu vor avea, decât vre-o 2-30 permise, dacă dispozițiile dlui Văitoianu se vor executa.

Dl Văitoianu prin aceste dispoziții nu contribuie, decât la alimentarea propagandei antiromâne, asigurând existența chiar și a ziarelor antiromâne, reprezentate prin anumita presă constituită de „Adevărul”, „Dimineața”, „Presa”, „Lupta”, „Aurora” etc streine intereselor române. Aceste ziare de asemenea vor avea vre-o 2—300 permise, avându-se în vedere, că își prezintă și incasatorii ca redactori, eu pot să în regulamentul permiselor, publicat în Monitorul Oficial Nr. 162 din 1921 se interzice cu sancțiuni severe eliberarea permiselor de liberă circulație pe C. F. R. pentru incasatorii. Cunosc ziare chiar și în Cluj, cari și-au scos și pentru incasatorii permise, deși se interzice cu sancțiuni în regulamentul amintit, în care se vedă permise și pentru ziarele săptămânale și reviste, conform hotărârii Consiliului de miniștri.

Dl Văitoianu nu ar trebui să facă altceva, decât să respecte sever hotărârea Consiliului de Miniștri referitoare la permise, necordând permise, decât la recomandarea Sindicatelor române de presă și atunci, neacordându-se permise, decât la recomandarea sindicatelor, care au toată responsa-

bilitatea, s'ar reduce la jumătate numărul permiselor, primindu-le exclusiv competenții.

În tot cazul, ne-ar plăcea să vedem, că dl Văitoianu are în vedere mai mult interesele ziarelor adevărat române, decât să favorizeze incasatorii „anumitei presei” și elementele dela „Adevărul”, „Dimineața”, „Presa”, „Lupta” și alte ziare dușmane intere-

selor noastre naționale, ca să și poată continua propaganda antiromânească.

Românii ardeleni așteaptă, ca dl Văitoianu să răspundă prin faptele d-sale, dacă dorește presa română, care în nouile teritorii o constituiesc în majoritate ziarele săptămânale, sau dorește să favorizeze anumita presă, care este zilnică, dar compusă din ziare antiromâne în majoritate!

Vă respecta prin urmare dl Văitoianu hotărârea Consiliului de Miniștri ori va favoriza presa antiromânească, contribuind la suprimarea celei românești?

Vom vedea.

V. Delacara.

Organizarea național-română

Organizarea fașciștilor în Ardeal pentru apărarea intereselor române.

În numărul trecut am arătat, că în România a început o mișcare națională, care însă, în defavoarea noastră națională, este deghizată în trei organizații: „Liga Națională creștină”, „Acțiunea Românească” și „Fascia Națională Română”. Totodată am comentat, că „Fascia Națională Română” fiind mai bine organizată în România între toate organizațiile naționale,

în interesul asigurării succesului naționalismului român, intenționează încadrarea tuturor organizațiilor, național-române

aceasta fiind mai puternică organizație națională română.

Organizația fașciștă.

Fascia Națională Română (F. N. R.) pentru a-și realiza mai bine programul, care

are în vedere în primul rând validitatea intereselor neamului nostru, cinstetei, ordinii și muncet,

s'ar repartizat în trei secții deocamdată: politică, economică și culturală, căutând să asigure validitatea intereselor românilor pe toate căile, fiind conștientă, că

numai românii ne servesc garanță pentru siguranța și validitatea intereselor României.

Secția politică cuprinde pe toți membrii fașciști, repartizați în secția economică sau culturală. Dintre membri acestei secții se recrutează voluntarii informatori și propagandiștii, această secție ca și cea economică putând furniza cadre celei culturale.

Secției politice i-se incumbă și sarcina de-a

forma subsecția feminină și subsecția tineretului fascist.

Secția economică cuprinde toate corporațiile naționale fașciște, care se înființează pentru toate breslele în toate orașele, cu scopul de-a

aplana conflictele salariaților încadrați în organizația fascistă.

Secția culturală cuprinde toate organizațiile culturale fașciște.

Conducerea fașciștă.

În capitala fiecărei județe conducerea fașciștă este reprezentată printr'un șef politic responsabil, ajutat de un trezorier și un secretar. Șeful împreună cu secretarul și șefii suborganizațiilor, în care se cuprinde și reprezentantul secției feminine, constituiesc

consiliul național fașcișt, care este organ cu puteri depline pentru conducerea întregii mișcări fașciște județene.

Celelalte organizații județene sunt posturi, conduse, ca și secțiile centrale, de un șef politic, un trezorier și un secretar.

Fiecare membru fașcișt este obligat a plăti câte o cotizație lunară de minimum 10—30 lei.

Gradația fașciștă.

Conducătorii principali ai fașciștilor sunt:

1. Inspectorii generali și secretarul general F. N. R.;
2. Șefii politici ai celor opt organizații provinciale fașciște;
3. Președintele corporațiilor fașciște muncitorești ai celor opt provincii;
4. Șefii politici ai județelor;
5. Șefii corporațiilor fașciște județene și secretarii organizațiilor județene;
6. Șefii de posturi;
7. Conducătorii propagandiști județeni și trezorierii județeni.

Organele conducătoare.

Organele conducătoare ale organizației fașciște sunt:

- a) Directoratul, care este compus din trei membri delegați de comitetul central executiv;
- b) Comitetul central, care se compune din:
 1. Membri Directoratului;
 2. Secretarul general F. N. R.;
 3. Opt delegați ai secțiilor culturale ale celor opt provincii;
 4. Cei opt președinți ai organizațiilor fașciște ale celor opt provincii;
 5. Trei inspectori generali fașciști;
 6. Doi delegați ai subsecțiilor feminine;
 7. Opt delegați ai corporețiilor fașciște provinciale;

8. Doi delegați ai parlamentarilor fașciști.

În total deci 35 membri.

c) Secretariatul general, cărei aparține:

1. Grupul parlamentarilor fașciști;
2. Presa și serviciul de propagandă fașciștă și
3. Serviciul de control.

În Ardeal organizația fașciștă de asemenea se dezvoltă puternic, înscriindu-se intensiv membri încât în scurt timp va avea loc și adunarea de constituire a comitetului provincial, încadrând toate elementele naționale, cari tind să lupte pentru validitatea intereselor Țării, Neamului nostru și pentru apărarea Dinastiei române având în vedere, că numai românii adevărați pot asigura validitatea acestor interese.

V. I. Moldovan

„Romanizarea” Corporației Industriale

Românii de seamă n'au fost luați în considerare.

În fruntea „Corporației Industriale” a ajuns un nou comitet, care însă nemulțumește și majoritatea industriașilor români, nu numai a acelor neromâni, avându-se în vedere, că majoritatea oamenilor ajunși în acest comitet sub pretext că vreau să romanizeze comitetul, sunt neexperți și incompetenți, servind uneltele unor elemente, cari vreau să se evidențieze. Din acest motiv au rămas afară din comitet foarte mulți români valoroși, comitetul fiind proclamat ales de către o clică în parte evreo-maghiară. Cu toate acestea însă și ziarele neromâne infierează acțiunea clicii.

Ziarul „Ujság” de pildă scrie următoarele: Era de prevăzut, că așa o să se întâmple... Știm foarte bine, că în afară de acei, cari figurează pe lista oficială și acei, cari erau chemați pentru a da lovitură electorală, nici industriașii români și nici cei unguri nu se identifică cu noul comitet. În tot cazul așteptăm curioși continuarea evenimentelor și privim cu curiozitate înaintea activității noului comitet, ai căror membri niciodată n'au luat parte în mișcările economice ale industriașilor, deci în această privință comitetul se compune din elemente fără experiențe. Suntem convinși, că noul comitet va realiza fără condiții toate intențiile Bucureștenilor, dar după părerea noastră modestă, având în vedere critica situație economică, ar fi fost nevoie de conducători, cari ar fi putut apăra interesele industriașilor, a căror situație a devenit foarte gravă în urma impozitelor mari și altor greutăți. Mai observăm evident și faptul, că în urma ambiției personale a unor oameni de-a se evidenția și a-și câștiga merite, se distruge solidaritatea, care i-a salvat dela distrugere pe industriașii concentrați în Corporațiunea Industrială.

În tot cazul suntem curioși să vedem ce se va alege din noul comitet „ales cu unanimitate” în lipsa majorității de valoare.

V. I. M.

Pentru Macedonia Imperativul nostru național

Zilele aceasta a apărut în editura Anca în Cluj interesanta broșură de propagandă națională, consacrată problemei românilor din Macedonia și datorită cunoscutului publicist clujan, Marin Dragnea.

Lucrarea e împărțită în patru Capitoie distincte și foarte bine trasate pentru o lucrare de acest soi. Primul Capitol, intitulat „Expresiunea noastră etnică”, ne arată printre altele că la anul 46 a. Chr. când români au cucerit regiunea Balcanilor au găsit acolo o cultură tracă și care „dăinuia de veacuri. ca una ce avea rădăcini adânci în sufletul populației cu caractere bine definite”. O probă mai mult de continuitate a elementului trac în peninsula Balcanică, iar mai departe autorul spune că „numai condițiile geografice de răspândire a acestui popor, l-au ținut departe de unitatea politică integrată”.

În aceste considerații de ordin general etnografic, dl. Marin Dragnea, în Capitolul „Din istoria Aromânilor”, ne face o scurtă expunere asupra evenimentelor întâmplătoare dealungul veacurilor la această frântură a românismului și cu toate că „istoria popoarelor subjugate, totdeauna, se înglobează la istoria poporului dominant”, totuși reușește să deprindă din codul istoriei imperiului Asaneștilor și a celui otoman, faptele mari la care au luat parte activă și importantă Români din Macedonia. Al treilea Capitol al lucrării, se ocupă de „Așezarea actuală a Macedoniei”, și prin care ni se arată că „toate satele din jurul marilor centre, Bitolia, Veria și Janina, sunt sate curat românești”, întrucât elementul românesc în Balcani, nu poate conveși ca celelalte populații eterogene, datorită faptului de psihologie specială a Aromânului. În cece privește actualele ocupații ale Macedonenilor, ele sunt aceleași de acum 2000 ani, turma formând „un alter ego al Aromânului”. Pe lângă această ocupație milenară „în Macedonia există azi o industrie națională casnică, satisfăcând toate necesitățile vieții”.

Pe de altă parte, ființa școlilor și a bisericilor se menține azi în Macedonia cu sacrificii enorme și datorită în mare parte mai cu seamă martirilor ce s'au jertfit și se jertfesc neconținut.

În concluzie, vorbind despre „imperativul nostru național”, autorul arată mijloacele întrebinate de statele dominante actualmente pe ființa Macedoniei, în scopul de a desnaționaliza și înregimenta între ei pe acești fii uitați ai Românismului și accentuează asupra mijloacelor de desnaționalizare a Grecilor, care colonizează Macedonia cu elemente grecești din Asia-Mică.

Concluziile dlui Dragnea în cece privește rezolvirea definitivă a problemei Macedo-române, sunt dintre cele mai remarcabile, susținând „menținerea românismului în Balcani în ființa sa național-românească din punct de vedere etnic cărturăresc și economic”, și aceasta nu se va putea îndeplini decât în cazul când „politica noastră va lupta pentru o Macedonia autonomă”.

Abordând un subiect de actualitate și de cea mai mare importanță pentru menținerea și garantarea autonomiei românismului, de oriunde s'ar găsi el aruncat de vitregia soartei, dl. Marin Dragnea, a reușit să pună în lumină una din multele probleme născute de marele războiu european, dând în același timp și soluția problemei Macedo-române. T. A.

Lui Eminescu.

Stingher învins de neagra jale
Moștenită din părunți;
Ecou al sorților fatale
Din mileu de suferinți:
De ce înt sbuciumi și din astru
Al vieții mele rost, —
Luceafăr trist din cer albastru
Pururea făr' adăpost?

De ce mi-ai dat atâta jale,
Sbuciumat de-al vieții gând,
In plânsu-acordurilor tale,
Ca să cânt și eu plângând,
Sermane far al vieții grele
Dispărut în mândru-și cânt,
Ca trubadur al vieții mele
Jalnice de pe pământ?

Poet slăvit de-un neam de trudă,
Care te-are atât de arag:
De ce mi-ai dat în soarta crudă
Jalea morții de pribeg?
De ce m'ai rechemat din satul
Meu posonorit senin,
Ca să-ți urmez în taine pasul
De durere și suspin?

De ce m'ai și pornit de-acasă
Dela noi, ca să mai știu
De jalea care mă apasă
Pribegind stingher, pustiu?
Cazi și eu aș avea acasă
Ca și alții'n sat la noi:
In margine de sat o casă,
Loc și car și plug și boi!

Azi n'aș mai pribegi pe drumuri,
Biet stingher fără noroc,
Ca tine trist luceafăr, pururi
Abătu't din loc în loc!
Azi mi-aș ara în sat ogorul,
Fără s'am atâta gând
Și n'aș mai pribegi în dorul
Meu stingher, pustiu plângând!

V. Delacara.

Validitatea românilor

Numai românii sunt garanță pentru
siguranța României.

În mai multe rânduri am accentuat că siguranța și integritatea statului nostru numai românii o garantează și din acest motiv

este necesar să se asigure
în primul rând validitatea
intereselor românilor în
întreaga țară.

Din acest motiv în servicii mai importante nu se pot menține elemente neromâne, iar

din armată, din cât se
poate trebuie să se înlăture
conducătorii neromâni
de neîncredere, menținându-se
ca simpli soldați.

Constatarea acestor confirmă și comploturile îndreptate contra intereselor române, în cari comploturi, după cum am avut ocazie să constatăm,

erau implicați și ofițeri
de naționalitate neromână,

încadrați în armata română. Descompunerea armatei austro-ungare și în special a monarhiei austro-ungare de asemenea se datorește faptului, că

conducătorii erau streini
intereselor monarhiei în
cea mai mare parte.

Din toate aceste noi trebuie să învățăm, că fiecare stat se poate baza exclusiv pe națiunea sa și nu și pe elementele streine intereselor acelui stat. Din acest motiv și noi trebuie să avem încredere numai în români și pe aceștia să-i preferim în orice servicii sau întreprinderi, având în vedere, că numai românii sunt garanță pentru integritatea și siguranța statului.

NOTE

Doctorul fără voie...

În cafeneauă chelnerul în fîpț asurzitor te salută :

— Bună ziua Domnule Doctor!

Pe corzo de abia cunoscutii, sau necunoscutii te întâmpină :

— Ce mai faci Doctore!

Scrii la gazetă o umplutură, iscălești inițialele și redactorul complexant îți adaugă la nume un „Dr.”

Bijarul dela distanță te invită :

— Liber Domnule Doctor!

În bodegi tipuri imposibile se bucură de titlu „Dle Doctor”.

La clinici profesorul laudă medicinistul :

— Prost Domnule Doctor!

În „New-York” chelnerul caută în gură mare un domn :

— Domnule Doctor!

Patru sute de oameni răspund.

Când am venit în anul I. la Universitate am avut ambiția să mă fac, cât de repede doctor. Socoteam anii înainte dar n'am reușit, căci după un an pe stradă un vânzător m'a promovat :

— Pofțiți restul Domnule Doctor!

Întâi am gândit să-l trezesc din greșeală, pe urmă m'am regândit și pășeam mândru, ca și cum trebuie să pășească un „doctor”.

Acasă în oglindă m'a delectat în mirna mea de „doctor”.

Apoi tot mai mulți mai mulți recunosteau promovatul în mine și în fine azi de „doctor” nu mai pot să scap.

Întâi m'am hotărât să stau acasă, să mă apuc de carte, nu cumva să-i reușească cuiva se mă demascheze și să vază sub mască un simplu student. Am învățat un ceas și jumătate. Servitoarea a intrat în cameră și m'a întrebat :

— Luați cafea Domnule Doctor.

Am lăsat cartea și ce să vă spun! Azi chiar m'ași ofența, dacă cineva mi-ar zice :

— Domnule student!

în loc de

— Dle Doctor!

În fine totuși mai întreb, când mă va promova odată rectorul adevărat „doctor”. Chestia se prezintă grav!

Fel. Zach
deocamdată fără „Dr”.

Dl. Grita este antiromân?

Dl. Grita, ajungând în fine prefect de poliție în Cluj, s'a simțit dator să publice în ziarul „Infrățirea” câteva gânduri și planuri, împreună cu fotografia, declarând, că d-sa nu este omul reclamei. Neromâni se bucură de venirea dlui Grita la Cluj, fiind convingiți, că d-sa va împiedeca orice dezvoltare a sentimentului și intereselor naționale române, având în considerare că în Arad s'a îmbogățit.

Români însă sunt de părerea, că dl. Grita nu poate să nutrească sentimente antiromâne, având în vedere dezvoltarea uriașă a naționalismului, care în toate țările să asigure validitatea intereselor române.

De altfel constatăm deocamdată, că dl. Grita intenționează să-și aducă dela Poliția Arad câțiva oameni intimi cari erau grupați în jurul d-săle.

În tot cazul vom vedea cum se vor desvolta lucrurile. V. I. M.

În atențiunea băncilor

Dacă doriți a avea bilanțe,
broșuri frumos executate, adresați-vă institutului de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj, care de astă dată va face o reducere de 20% la prețurile bilanțelor din anul trecut. Iar dacă doriți reducere de 50%, atunci publicați bilanțul în ziarul „Clujul”.
Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la
Inst. Grafic Alex. Anca Cluj.

Porunca zilei

Mișcarea antisemită inaugurată de un an și mai bine de către studenții mea universitară, din cuprinsul întregii țări, a avut darul de a aduce o nouă concepție politică.

În vechiul Regat înainte de războiul stăpâna în lumea politică numai ideea de „partid”. Nu se putea concepe o manifestare în viața publică, decât în cadrul unui partid politic. — Partidul era instrumentul de realizare a tuturor acțiunilor întreprinse. Partidul făcea totul și tot el desfăcea. Partidul era alfa și omega în viața publică.

Războiul care a durat 3 ani de zile a fost o concentrare a tuturor virtuților noastre strămoșești puse în slujba victoriei. — Și după străduinți și jertfe demne de toată lauda, au învins în războiul ce-a înleștat omenirea la 1914. Și ne-am așezat o țară potrivit principiului naționalităților.

În timpul războiului ideea de partid s'a topit în vămășagul curenților războinic. — Toate patimile au amuțit căci efortul național se susținea pentru cauza sfântă a neamului. — Și am asistat la o eclipsă de idei de partid politic.

După încheierea păcii și instaurarea domniei românești, între granițele Daco-României — cu excepția Banatului ciontuit, — pe tărâmul politicii a apărut din nou noțiunea de „partid politic”, cu toate lipsurile în viața publică, cari se leagă de această noțiune. Lupte între partide, adesea-ori destul de înverșunate, defaimări și insulte reciproc aruncate. Tabere pornite pe război în vederea guvernării.

Și alături de această înleștare, o țară fără întregă suferă din cauza valute scăzute, din cauza neorânduvelilor dela drumul de fer și din cauza multelor neajunsuri de guvernământ, ce destul de bine le cunoaște lumea nevoiașă care luptă vârtos cu greutățile.

Căci este necontestat că pe lângă cauzele inerente situației pe *post bellum* și sfâșierii politice au contribuit la încetinirea operei de refacere națională.

Curentul de naționalism ce s'a scutit pe plaiurile noastre după războiul a adus cu sine o nouă concepție politică. A sfârșit ideea de partid politic și a demonstrat că cea mai fructuoasă acțiune a pornit din afară de cadrul de partid.

În adevăr!

Mișcarea națională pornită cu impetuozitate tinerească din mijlocul universitariilor, a cucerit de vremea în treaga opinie publică. Tot ce e simțire românească a priceput semnificația adevărată a mișcării tineretului universitar. Ea a pornit din instinctul de apărare al naționalității noastre, amenințată de elementele eterogene, dintre care cel mai periculos s'a marcat elementul semit.

Mișcarea antisemită înseamnă începutul operei de regenerare a românismului întregit. Înseamnă începutul operei de validitare a însușirilor noastre de rasă latină.

De aceea porunca zilei este, ca toate să se suflare românească să se întregimenteze în această mișcare, care nu s'a pornit numai contra Evreilor ci și pentru întărirea elementului nostru românesc din punct de vedere cărturăresc și economic. Marin D.

— „Clujul” gratuit îl primește orice cine, care ne trimite zece abonamente Citiți și răspândiți acest ziar adevărat românesc, costând exempliarul 3 Lei iar abonamentul în țară pe 1 an 16 lei pe 1/2 an 80, iar pe 1/4 an 40, în străinătate exempliarul 4 Lei, iar abonamentul pe 1 an 320, pe 1/2 an 160 iar pe 1/4 an 80 Lei.

Viața românească în Satu-Mare

Șase ani, decând trăim în avutul stru strămoșesc, șase ani, decând em, chiar și pentru Satu-Mare, o omânie-Mare... De șase ani ne tot îngem și cerem o viață mai românească pentru aceste părți atât de abandonate de graiul nostru românesc.

Pe străzile orașului n'auzi decât un provincialism maghiaro-român și ștronlituri jidovești. În jidovi apoi e boțt acest oraș. Gândești, că s'a mutat Palestina în acest colț al țării. Str. etății este o adevărată cetate jidovească. Mă miră faptul, nu a numit-o Ghetoului, cred că era mai potrivit.

Privește firmele, nu vezi decât pe biții „Schwartz“-i, „Abramovits“-i, aici colea câte un falnic nume de „Fergvari“, transformat din simpaticul „Finkelstein“.

Românii sunt în număr de vre-o ce mii, dintre cari majoritatea, mai es intelectuali lucrează mult pentru romanizarea orașului, însă foarte puțin rezultat din cauza minorității lor.

Ar trebui o conducere severă, o pulsare a streinilor veniți în timpul războiului din Galiția, conducători români la putere, oameni „șovinisti“ și deci decum indulgenți. Aici la granița ni fieștecare român să fie șovinist, altcum ne-am dus pe potcă...

La intervenția redacției, m'am hotărât, să arăt aici celor, cari se interesează de aceste părți, adevărata viață în Satu-Mare. De ar da D-zeu să se atingă de starea faptică de pe aceste părți și aceia, cari ar putea să se cămult pentru asanarea lipsurilor și pentru romanizarea acestor părți.

În fruntea administrației orașului Satu-Mare găsim pe dl **Ferențiu Austin**, primar, om cu caracter, român, să cu defectele sale provenite din vînda natură cu care l-a înzestrat Dumnezeu. I-ar plăcea, să aibă funcționari români, dar ar vrea să-i mențină și pe de acum... Adecă și capra și varza!.. Încă aceste două nu se pot realiza, rămâne și pentru mai departe varza. Dacă dl Ferențiu ar putea odată, să facă o curetenie perfectă, numind posturile conducătoare, respective opunând pentru numire români, cu încredințarea lui nepătată, priceperea și simțirea locuitorilor ar fi „primus inter res“, adecă cel dintâi primar în aceste părți.

Trebuie, să recunoască dl primar, dnii Pirkler, Antal, Zoltan, Papp Jdu, etc. etc., nici decum nu sunt români, ba chiar nici nu doresc a fi români. Românește nici azi nu știu, și nu fieștecare lângă el câte un translator român-maghiar, care le traduce dinul românesc în ungurește și pe lângă dispozițiile ungurești în românește... Ori dl Papp Zoltan este de serie prim-notar, sau conducător al cinematografului orașenesc... Noi știm, să așteptăm răspuns.

Pe lângă dl primar, mai găsim câțiva funcționari români, cari depun o muncă serioasă, ca să poată balansa luptele ungurești ale streinilor, cu cele naționale ale lor... Consilierul tinăr, dar încăncitor **Teofil Demeter**, lucrează după ce îi dictează inima românească oțetă în părțile adevărate românești din oraș. Dl Buteanu Vasilie, un evărat chioorean, împreună cu funcționarii săi dela Antistie luptă cu greu, fiind puțini români la conducerea acestui oficiu important în administrația orașului.

Translatorii luptă cu viața și cu ambajul strein, și depun o adevărată muncă de romanizare, dar tot

odată sunt uneltele funcționarilor streini, stând la dispoziția acestora.

Funcționarii maghiari nici o botcă românească nu știu. Imi amintesc vizita dlui Prefect Cantuniari. Dl Prefect întreabă de un funcționar mai tinăr, că de când stă în serviciul orașului, iar acesta după multă trudă a răspuns:

— Șapte-zecii, domn perfect!

Și a avut dreptate!? Dânsul stă de 17 ani în serviciul orașului. Deocamdată atât. Mai mult în viitor. F. Z.

Uneltirile Rosenthalilor contra presei române ardelene

Permisele de călătorie ale ziaristilor s'au prelungit până la 15 Februarie, comisia neterminându-și încă lucrările de control și referitor la chestia permiselor gazetelor săptămânale și revistelor nehotărându-se încă nimic definitiv. Cu această ocazie credem necesar, să amintim, că restricțiunile contra gazetelor săptămânale ardeleni, cari erau favorizate în Ardeal, pentru că abia acum după unire începe să se desvolte presa românească aici, se svonește, că s'ar fi luat la uneltirile unor reprezentanți ai anumitei presei, care începe să se încuibeze prin Minister.

Motivul acestor uneltiri, după cum se afirmă, este lupta, pe care românii ardeleni o duc contra anumitei presei antiromânească și contra elementelor subversive.

Combaterea sifilisului

Dispozițiile luate în regiunile muntoase.

Un medic arătând într'o statistică asupra stărei sanitare a populației, că 40% din copiii sătenilor în provinciile cele mai bogate ale țării, sunt degenerați din cauza, că părinții lor au fost atinși de sifilis, autoritățile au luat toate dispozițiile necesare pentru combaterea acestei boale, în special în regiunea muntoasă, unde starea sanitară a populației este foarte rea. Astfel s'au înființat ambulatorii pentru combaterea sifilisului în Alba-Iulia, Zlatna, Abrud, Intreampoae, Valea-Dosului, Bulbuc, Racățau, Valea-Mare, Almașul-Mare, etc., în cari este foarte răspândit sifilisul.

Programul reprezentațiilor.

Teatrul Național:

Sâmb. 2 Febr. „Înșir'te Mărgărite“.
Dum. 3 Febr. (seara) „Ciuta“.
Marți 5 Febr. „Băiat de viață“.
Joi 7 Febr. „Banii“
Sâmb. 9 Febr. „Înșir'te Mărgărite“.
Dum. 10 Febr. (matineu) „Banii“.
Dum. 10 Febr. (seara) „Papa“.

Opera Națională:

Vineri 1 Febr. „Samson și Dalila“.
Dum. 3 Febr. (matineu) „Faust“.
Luni 4 Febr. „Aida“ în rolul Amonasro G. Teodorescu, dela Opera Română din București.
Mer. 6 Febr. „Lohengrin“ în rolul Telramund G. Totorescu, dela Opera Română din București.
Vineri 8 Febr. „Rigoletto“ în rolul Buforului G. Totorescu, dela Opera Română din București.

INFORMAȚIUNI

— **Fașcia Națională Română, secția ardeleană, își va avea în scurt timp adunarea de constituire în Cluj, alegându-și conducătorii. După această adunare vor avea loc adunări de constituire a comitetelor județene ardeleni.**

— **Pentru școlile Blajului s'a făcut caldă chemare de I. P. S. Metropolit Suciuc către foștii elevi, să trimiță daruri, ca să poată mări acele școli, căci azi sute de elevi și eleve nu pot fi primiți, fiind zidirile prea mici. După planul de prefacere, se cer vre-o 20 milioane Lei I. P. S. Sa Metropolitul s'a înscris cu 100.000 Lei și va da în fiecare an încă 50.000. Din toate părțile foștii elevi răspund cu donații frumoase de 10—20—50.000 lei. E o pornire plină de însuflețire nobilă. Toți câți pot, să răspundă frumos dreptei chemări. Va veni, negreșit, și Statul cu un ajutor mai mare.**

— **Trei miniștri s'au anunțat să viziteze Clujul săptămâna aceasta, între cari: dl dr. Angheliescu vine pentru a face unele anchete școlare; dl Lapedatu pentru a soluționa definitiv chestia operei și a unor teatre ardeleni, iar dl Tătărescu pentru a studia unele chestii minore.**

— **Dr. Al. Moldovan**, subprefect și locțiitor de prefect în Turda a fost transferat subprefect în Cluj, în locul dlui dr. Gheție, care a fost numit subprefect în Turda. Transferarea subprefectului dr. Al. Moldovan la Cluj a fost dintre cele mai potrivite, având în vedere priceperea administrativă a dlui dr. Moldovan, un bun luptător român. Prefect în Turda a fost numit harnicul dr. Meșter.

Funcționarii, după cum s'a proectat, își vor primi salariile urcate prin noul buget, socotite dela 1 Ianuarie 1927, ca să se poată ajutama întrucâtva. Această urcare, după cum am mai amintit, se acordă după curba Lalescu modificată.

— **„Patria“**, scandalizându-se, că la conferința Micei Antante la Belgrad presa românească a fost reprezentată prin redactorul Eugen Filoti dela „Adevărul“ și prin redactorul evreu Bercovic dela „Viitorul“, scrie, că nu poate înțelege antisemitismul liberalilor, fiind în redacția ziarului oficios „Viitorul“ al partidului liberal evrei, ca Bercovic, etc.

— **Contra ziarelor antiromâne se manifestă din ce în ce mai mare dușmănie din partea adevăraților români, încât s'a lăsat planul de-a nu mai citi nici un român ziar antiromâne, între cari sunt ziarele evreești: „Dimineața“, „Adevărul“, „Presa“, „Aurora“ „Lupta“ și alte ziare subversive, cari apar în românește.**

— **„Libertatea“** din Orăștie, ocupându-se cu manifestările mai recente ale ortodoxismului român, scrie, că biserica ortodoxă intră sub rele semne în noul an, susținându-și acest fapt prin argumentul, că mitropolitul primat dr. Miron Cristea a scris în numărul de Crăciun al ziarului „Dimineața“, iar mitropolitul Pimen al Moldovei a închis de două ori biserica din Iași înaintea studențimei universitare creștine.

— **„Unirea“**, gazeta preoților gr.-catolici din Blaj, face mare zarvă în jurul trecerei la ortodoxism a dlui dr. I. Pașca, declarând că acesta probabil în vre-o pripeală a făcut pasul amintit.

— **Numerus clausus este necesar a declarat ministrul maghiar Keglevich în Parlamentul maghiar, răspunzând la o interpelelație. Astfel în Ungaria se menține și pe mai departe numerus clausus, cu toate intervențiile evreilor milionari din Franța America, etc.**

— **Vizite ministeriale.** Pe la sfârșitul acestei săptămâni Clujul va fi vizitat de către D-nii subsecretari de stat Tătărescu dela Interne și Alex. Cipăianu dela Domenii, pentru a ancheta la fața locului niște chestiuni agrare.

— **Chestia permiselor de liberă circulație pe C. F. R. pentru ziaristii dela gazetele săptămânale a rămas deocamdată în suspensă, după cum suntem informați la încheierea ziarului, delegatul Ministerului de comunicații redactorul Ciucianu aprobând în Cluj numai permise pentru ziaristii dela cotidiene, între cari române în Ardeal sunt donă: „Patria“ și „Infrățirea“ în Cluj, iar restul de vre-o 200 sunt ale neromânilor. Cetățenii streini nu primesc permise.**

— **Pentru școlile Blajului în ultimul timp au început să se adune frumoase sume, menite să servească în parte și ajutorării elevilor săraci.**

— **Dl Maior Bretan** dela Consiliul de războiu va fi numit încurând prefect al județului Satu-Mare.

— **O nouă donație a domnului ministru Lapedatu.** Ministrul cultelor și artelor, dl Alexandru Lapedatu, a donat județului Cojocna, 500 perechi tablouri, artistic lucrate, reprezentând pe Suveranii noștri. Aceste tablouri vor sosi în cursul acestei săptămâni și vor fi distribuite tuturor școalelor și primăriilor din județ, acolo unde ele lipsesc.

— **Dela Consiliul de miniștri.** În ultimul consiliu de miniștri, cu unanimitate de voturi, dl Septimiu Mureșian, prefectul județului Cojocna a fost ales ca membru al comisiei pentru verificarea proiectului de lege al noiei reforme administrative.

— **Noui monede metalice.** Guvernul, după cum se știe, a comandat monede metalice de câte 1 și 2 Lei în valoare de 40 milioane pentru a înlocui acești bani de hârtie. Din aceste monede se proiectează să se introducă în circulație jumătate în cursul lunii Februarie, iar restul mai târziu.

— **Pentru școlile din Blaj** Comitetul executiv al „Acțiunii pentru ajutorarea școlilor din Blaj“, în ședința sa ținută la 26 Ianuarie cor. a hotărât ținerea unui matineu la Teatrul Național în favorul acelor școli.

Dl artist Pavel, împreună cu toții membrii Teatrului Național și a Operei naționale au promis concursul lor cel mai larg la acest matineu, încât matineul se poate considera ca un eveniment artistic pentru societatea din Cluj. Matineul se va ținea prin mijlocul lunii Februarie cor. Atragem deja de pe acum atențiunea publicului nostru iubitor de artă și a tuturor acelor, cari conștii de însemnătatea istorică și culturală a Blajului, doresc a contribui pentru prosperarea școlilor din acest orașel, — prin acest matineu. E datoria tuturor românilor de bine salvarea prestigiului Blajului.

Abonați-vă la

„CLUJUL“

!! Cel mai bine scris
!! Cel mai bine informat
!! Cel mai răspândit

— ZIAR DIN ȚARĂ —

(Cetiți Pag. 4-a)

